

Chardonnay: van Chassagne-Montrachet tot Lochristi

18 januari 2019 · door Gentil Noens

Zes Chardonnays van de witte Bourgogne tot een Belgische wijngaard in Lochristi — hoe eenzelfde druif zes totaal verschillende wijnen wordt.

Op 17 januari 2019 zette Wijnclub Zottegem de Chardonnay centraal, van een Chassagne-Montrachet Premier Cru tot een Belgische Chardonnay uit Lochristi. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Lamy Caillat	Chassagne Montrachet Premier Cru La Romanée	2015	Frankrijk
Budureasca	Vine in Flames Chardonnay DOC Dealu Mare	2017	Roemenië
Terra Noble	Chardonnay Reserva	2017	Chili
Weingut Leth	Chardonnay Grande Reserve	2016	Oostenrijk

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Land
Azienda Albino Rocca	Langhe Chardonnay Da Bertü	2015	Italië
Wijndomein Nobel	Chardonnay	2017	België

Noot van de wijnmeester

Moet ik jullie de Chardonnay eigenlijk nog voorstellen ...? Deze werelddruif scoort op bijna alle continenten, in de oude en de nieuwe wijnwereld. Wie heeft nog nooit een Chardonnay gedronken???

Haar veelzijdigheid en haar aanpassingsvermogen maken haar zonder meer gegeerd. Terwijl Chardonnay in de Champagne garant staat voor de elegantie, maakt haar volheid indruk in de mooiste witte Bourgognes en verrast haar frisheid en mineraliteit in sommige nieuwe wereld wijnen waar de druif niet op hout werd opgevoed.

Op de tafel voor deze avond heb ik geprobeerd om wat stijlen bij elkaar te brengen. Uiteraard mag de klassieke witte Bourgogne niet ontbreken en dus koos ik voor een Chassagne Montrachet premier cru van 2015. We zitten in de Côte de Beaune, het zuidelijk deel van Côte d'Or. De Côte de Beaune is zonder twijfel de bakermat van de Chardonnay. De witte wijnen van dit gebied behoren dan ook tot de beste van de wereld. We zetten dus zeer hoog in maar des te meer kunnen we waarschijnlijk stijlverschillen ontdekken.

Je verwacht waarschijnlijk ook Californië op het lijstje want toch een traditioneel Chardonnay gebied, maar neen, die kennen jullie toch al dus

gaan we voor iets meer avontuur! En dus ging ik op zoek en kwam naar huis met een Roemeense Chardonnay. Dit jaar probeer ik elke proefavond ook een Roemeense wijn op de tafel te zetten en de voorbije maanden scoorden ze telkens zeer hoog, gebeurt dat ook deze avond?

Ik koos verder een Chileense Chardonnay, licht gelagerd en fris gevinifieerd en dus de facto een andere, misschien wat a-typische, stijl. Het leek mij een leuk idee om ook een Oostenrijkse wijn op de tafel te zetten, een wijnland dat nog altijd wat minder bekend is. Uiteraard mocht ook Italië niet ontbreken omdat het een top wijnland is maar ook omdat Chardonnay er niet de meest populaire witte druif is. En tot slot na al dat reizen gewoon ook eens dicht bij huis geshopt met een Belgische Chardonnay ...

Op het menu staat er kalfszwezerik met een fijne Dijonnaise, een klassiek en stijlvol gerecht, ideaal voor deze nieuwjaarsmaand en zeker in combinatie met deze wijnen.

Alvast tot morgen,

Gentil.

Bespreking van de druif

Over de oorsprong van de druif is er veel onzekerheid maar het lijkt desalniettemin wel vast te staan dat de Bourgogne de bakermat is. In documenten van 1831 van de Statistique de la Vigne de la Côte d'Or worden 3 Chardonnay-wijngaarden vermeld: Meursault, Chassagne-Montrachet en Puligny-Montrachet. Op dat ogenblik waren de wijnen in

de Bourgogne hoofdzakelijk rode wijnen. Slechts een klein deeltje was witte wijn en het was de Chardonnay die de beste kwaliteit leverde ... DNA onderzoek heeft sindsdien uitgewezen dat Chardonnay afstamt van Pinot Noir en Gouais Blanc. Dit maakt dat we de theorieën als zou de druif afkomstig zijn uit het Midden-Oosten van de hand kunnen wijzen.

De Chardonnay is een echte werelddruif die zowel in de klassieke als in de nieuwe wereld haar plaats krijgt. Chardonnay stelt geen hoge eisen aan de bodem en het klimaat en heeft een zeer hoog aanpassingsvermogen. Men mag de oppervlakte grond die wereldwijd bebouwd is met de Chardonnay-druif schatten op meer dan 140.000 ha.

Naargelang de bodemstructuur en het klimaat krijgen we verschillende wijnstijlen van levendiger met meer zuren in het noorden of ronder en voller van smaak in het zuiden. De bodem en het klimaat bepalen mee de geschiktheid van de wijn voor houtrijping.

Terroirs die best bij Chardonnay passen zijn middelmatig vruchtbare ondergronden met veel kalk of rijk aan mergel met losse kalkafzettingen. Op dunne bodemstructuren met veel kalk heeft Chardonnay meestal een eerder streng karakter, meer metaalachtig zelfs. Diepere bodemstructuren geven Chardonnay dan weer een ronder, rijker en vlotter karakter.

De Chardonnay is een krachtige groeier en vlot rijpende druif met rendementen van 30 tot 100 hectoliter per hectare. Ik moet wel absoluut vermelden dat de beste wijnen komen van wijngaarden met een beperkt rendement van 30 à 40 hectoliter.

De Chardonnay is een veelzijdige druif die perfect past om kwaliteitsvolle wijnen te maken, zowel droge witte wijnen, mousserende wijnen en zelfs enkele zoete wijnen. Vergelijk een ietwat slanke Chablis met een meer mollige, boterige Saint-Véran. Beide wijnen zijn afkomstig uit de Bourgogne, gemaakt van dezelfde druif en toch zo verschillend.

Dankzij het vroege rijpen van de druif is ze perfect geschikt om te worden aangeplant in koelere streken. Chardonnay houdt niet van extreme droogte en dus moet men in warmere (mediterrane) gebieden kiezen voor een ondergrond die het vocht goed bijhoudt. De bodem en het microklimaat bepalen mede de geschiktheid voor houtrijping.

De aroma's van Chardonnay variëren naargelang het productiegebied. Meer floraal en mineraal in het noorden en fruitiger in het zuiden heeft dit druivenras de gave om het terroir waarop het groeit weer te geven.

De verschillende stijlen variëren van eenvoudig, tintelfris en licht bloemig tot vol, geconcentreerd en boterig.

De kleur varieert van licht groengeel (voor de mineraal gevinifieerde en niet-houtgelagerde wijnen) tot goudgeel (voor de vollere en op eiken vaten gerijpte wijnen). Deze laatste zijn de meest klassieke wijnen.

De smaak is soepel, niet hoog in de zuren, rond en vol. Aroma's van tropisch fruit, honing, of zelfs gebrande amandelen en cashewnoten, boter op toast, brioche, verse boter en room en aangename vanillegeuren. De unoaked versie toont meer fruit: citrusfruit, ananas, kruisbessen, nectarine, perzik en vijgen.

In koelere klimaatzones brengt de Chardonnay impressies van groene appel. In mildere klimaatzones krijgt de wijn eerder impressies van meloen en in de warme temperatuurzones neigt de wijn naar exotische vruchten, zoals ananas en mango.

Bespreking van de wijnen

Lamy Caillat Chassagne Montrachet Premier Cru La Romanée 2015

Voor de Bourgogne koos ik het domaine Lamy Caillat, het wijndomein van Florence Lamy en Sebastien Caillat, beiden opgegroeid in wijnbouwersfamilies in de Bourgogne. Dit 'microdomein' van 1,2 ha ligt in het dorpje Chassagne-Montrachet in het zuiden van de Côte de Beaune.

Beide gepassioneerden kozen bij de start van hun eigen domein om zich terug te focussen op het essentiële en bij een zeer natuurlijke aanpak, op het ritme van de natuur en met heel veel aandacht voor wat er zich in de wijngaard afspeelt. Ze hebben enkel Chardonnay aangeplant over 4 percelen (3 Premiers Crus en 1 village).

We starten met groot geschut: op onze proeftafel staat La Romanée afkomstig van een perceel van 22 are dat origineel werd aangeplant in 1961. Er worden jaarlijks 1.400 flessen gemaakt. De wijn rijpt tussen 20 en 28 maanden (afhankelijk van het jaar). De wijn wordt manueel en zonder filtering gebotteld. Parker gaf deze wijn een score van 94+.

Ik verwacht in het glas een lichtgouden kleur, een mooie complexe neus, tegelijkertijd wat mineraal, fris, toetsen van granny, toast en impressies van eik. Een lange volle afdronk om het genot zolang mogelijk vast te houden ...

Budureasca Vine in Flames Chardonnay DOC Dealu

Mare 2017

Onze tweede wijn komt uit Roemenië. Ik koos voor het domein Budureasca. Dit wijndomein is één van de grootste in het hart van de Dealu Mare regio naast een archeologische site aan de Budureasca vallei. De naam stamt uit de tijd van de Daciërs, die in Roemenië meer dan 2000 jaar geleden al wijn maakten. Onderzoek wees uit dat veel van de hedendaagse gebruikte wijntermen in het Roemeens hun oorsprong kennen in deze regio, wat toch wel aanduidt dat deze streek heel belangrijk geweest is voor de wijnbouw.

Dit domein ligt op dezelfde breedtegraad als Bordeaux op een hoogte van 175 - 400m. De beplante oppervlakte omvat ongeveer 280ha, waarvan maar liefst 250 ha volledig herplant werd in 2010. Het is m.a.w. het absolute tegengestelde aan het microdomein van Lamy-Caillat: het is massief groot en de wijnranken zijn in vergelijking eerder jong. Het is een klassiek verhaal van heropbouw waarbij er al meer dan 12 miljoen Euro werd geïnvesteerd (met flink wat steun van Europa ...).

Niettegenstaande de nadruk ligt op de excellente rode wijnen, met hun levendige kleur, fijne tannines en complexe karakter, worden er ook witte wijnen gemaakt die zeker niet minderwaardig zijn qua kwaliteit.

Wij proeven de Chardonnay DOC Dealu Mare, een houtgelagerde wijn die toch vooral gekenmerkt wordt door zijn verfrissende zuren. De wijn heeft minimum 4 maand op Amerikaanse eiken vaten gerijpt en heeft een mooie complexiteit met evenwichtige zuren. De druiven worden hand geplukt op hun volle rijpheid. Alleen voorloopmost of vrije loop sap wordt gebruikt om deze wijn te maken. Omdat het sap niet uit de druiven geperst wordt, en enkel het edelste, beste sap gebruikt wordt, behoudt deze wijn het zuivere karakter en de nodige verfrissende zuren.

Het resultaat in het glas is een strogele kleur, in de neus heel wat tropisch fruit met een lichte vanille toets, mooi uitgebalanceerd met duidelijke smaken van ananas en op de afdronk opnieuw de vanille toetsen.

Terra Noble Chardonnay Reserva 2017

Onze volgende wijn komt uit Chili van de Casablanca vallei op ongeveer 45 minuten van Santiago, een streek met een eerder koel klimaat en een granieten bodem wat de streek uitermate geschikt maakt om minerale wijnen te maken.

Terra Noble is eveneens een relatief jong wijndomein. Het werd pas in 1993 opgericht door Jorge Elgueta in Valle del Maule. Een jaartje later verscheen al de eerste wijn op de markt. Een succesverhaal zou volgen. Vandaag leidt de Elgueta familie nog steeds de winery. Ze doen dit samen met hun wijnmakers Wolf von Appen en Patricio Solminihac.

Terranoble is in korte tijd uitgegroeid tot een modern wijnbedrijf met 360 hectare aan wijngaarden in Maule Valley, Colchagua Valley en Casablanca Valley. De La Higuera wijngaard ligt in de Valle del Claro (Maule Valley) en is beplant met Carmenère, Merlot en Sauvignon Blanc. De Algarrobo wijngaard vinden we in Casablanca Valley. Hier staan Sauvignon Blanc, Chardonnay en Pinot Noir. In Colchagua bezit Terranoble twee wijngaarden.

De Chardonnay Reserva heeft een lichte lagering: ongeveer 20% van de wijn wordt gerijpt op Amerikaanse en Franse eik. Het resultaat is een mooie goudgele kleur met zelfs wat subtiele groene schijn. In de neus eerder intens aromatisch met rijp tropisch fruit zoals ananas en lichte citrus toetsen. In de mond fris en evenwichtig en een talmende afdronk.

Weingut Leth Chardonnay Grande Reserve 2016

Weingut Leth is een echt familiebedrijf in Fels am Wagram, het vroegere Donauland. Met Franz en Erich Leth is het reeds de derde generatie die het roer in handen heeft en de vierde generatie staat al klaar ...

De diverse Wagramwijngaarden die Weingut Leth bewerkt zijn allen massieve vruchtbare lössbodems die naar het zuiden geöriënteerd zijn. Wijnbouw en natuur zijn er één en gaan hand in hand. Het gebied is de thuishaven voor diverse fauna en flora. Deze diversiteit is één van de geheimen achter de successen van de wijnbouw in Wagram. Het klimaat is uiterst gunstig door de extreme verschillen tussen dag en nacht. Overdag krijgt de omgeving warme lucht toevoer die beïnvloed wordt door de pannomische luchttoevoer uit het oosten, terwijl de

noorderwinden uit het Waldviertel 's avonds voor een koude luchtstroom zorgen. Ideaal om de druiven naar een optimale rijpheid te brengen.

Weingut Leth maakt alle type van wijnen, van eenvoudige instapwijnen tot hun rijke 'reserves'. De wijngaarden staan aangeplant met uiteraard Grüner Veltliner maar ook met Roter Veltliner, Riesling, Chardonnay, Sauvignon Blanc, Weissburgunder, Müller-Thurgau, Pinot Noir, Zweigelt, St. Laurent en Cabernet Sauvignon.

Voor de Chardonnay Grande Reserve worden enkel de gezondste druiven, niet aangetast door de botrytis, uitgezocht. De druiven worden lichtjes gekneusd en krijgen een koude schilweking gedurende 6 tot 8 uur. Nadien worden ze zachtjes geperst. Na de toevoeging van speciaal geselecteerde gisten start de vergisting in nieuwe Franse eiken vaten. De wijn wordt nadien opgevoed in nieuwe eiken vaten tot september van het jaar na de oogst, met battonage én malolactische fermentatie. Geen filtering bij het bottelen.

Het resultaat is een stevige volle houtgelagerde Chardonnay met een goudgele kleur. In het begin lijkt de neus wat ondoorgrondelijk maar na het walsen krijgen we gulle aroma's van rijp fruit, boterkoek, caramel, hout en een vleugje vuursteen vrij. De smaak toont een aangename, dominerende bittertoets in de aanzet met spits zuur in de opvolging. Amandelbitter, pompelmoes, rabarber en citrus wisselen hier mooi af. In de afdronk neemt gedroogd fruit, zoals gekonfijte abrikoos de bovenhand met een bitterkruidige finale, gedragen door discreet eikenhout als afronding.

Azienda Albino Rocca Langhe Chardonnay Da Bertü

2015

Voor onze Italiaanse Chardonnay trekken we naar het noorden van Italië en meer bepaald naar Piemonte. Vier generaties vormen de geschiedenis van de wijnmakerij Albino Rocca, met grootvader Albino en vader Angelo Rocca (in 2012 omgekomen in een vliegtuigcrash) en nu de drie dochters Daniela, Monica en Paola samen met de schoonzoon Carlo. Vandaag, net als in het verleden, zijn ze voortdurend op zoek naar wijnen van de hoogste kwaliteit die de kenmerken, zuiverheid en elegantie uitdrukken die zo herkenbaar verbonden zijn met het grondgebied van Barbaresco.

De beste uitdrukking van de bedrijfsfilosofie is te vinden in de wijngaarden, die zijn gelegen in de meest nobele productiegebieden van Barbaresco DOCG, die bestaan uit Nebbiolo en ook Barbera, Dolcetto, Cortese, Chardonnay en Moscato omvatten.

Deze wijn kreeg totaal geen houtlagering en rijpte gedurende 6 maand op inox cuves. Het resultaat is een licht strogele kleur en aroma's van exotisch fruit, bloemen en perziken. Frisse zuren en een nootachtige, minerale smaak. Een lekker fijn bittertje in de afdronk. Door zijn frisse zuren en overschot aan structuur heeft de wijn waarschijnlijk baat bij enkele jaren kelderripping.

Wijndomein Nobel Chardonnay 2017

En tot slot trekken we naar het hart van Lochristi om er de Chardonnay van het wijndomein Nobel op onze proeftafel te zetten. Wijnbouwer Joris

Van Duffel verbouwt er momenteel 5,5 hectare wijngaard. De zandbodems zijn ideaal om frisse, frivole wijnen te produceren, voornamelijk witte wijnen, maar ook rosé wijnen en rood. Er wordt gebruik gemaakt van enerzijds conventionele druivenrassen en een aantal nieuwe variëteiten.

Onze interesse gaat vandaag naar de Chardonnay, die gedeeltelijk rijpt op eikenhouten vaten en gedeeltelijk in kleine betontanks wat hem een mooie textuur geeft. In de neus krijgen we toch eerder complexe aroma's van rijp geel fruit, gedroogde kruiden met een subtiele ondertoon van geroosterd hout en koffiebonen. Sappige en volle wijn met een vettige afdronk. De evenwichtige zuren geven de wijn structuur en zorgen voor een fris karakter.